

**JU CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA
CRNE GORE**
81000 PODGORICA, PUT RADOMIRA IVANOVIĆA 2
**CENTER FOR ECOTOXICOLOGICAL RESEARCH OF
MONTENEGRO**

CETI

☎ ++382 (0)20 658-090; 658-091; Fax: ++382 (0)20 658-092; E-mail: juceti@t-com.me

CETI 5100.101.01

LABORATORIJA ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA I ZAŠTITU OD ZRAČENJA

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU

Vrsta ispitivanja	Kontrola kvaliteta ambijentalnog vazduha na teritoriji Crne Gore tokom maja 2011.god.
Broj izvještaja	00-15-2562/5
Datum izdavanja izvještaja	05.07.2011.god.

PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA

Naziv podnosioca zahtjeva	AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
Broj zahtjeva/ugovora	Ugovor (Agencija za zaštitu životne sredine br.05-D-172/89, CETI br.00-15-2562)
Datum podnošenja zahtjeva /potpisivanja ugovora	15.06.2011.godine

PODACI O UZORKU

Datum uzorkovanja	1.05-31.05.2010.god.
Vrsta uzorka	Imisijska mjerenja kvaliteta vazduha
Zahtijevano ispitivanje	SO ₂ , NO, NO ₂ , O ₃ , CO, PM ₁₀ , teški metali , benzo (a) piren i ukupni policiklični aromatični ugljovodonici u PM ₁₀ česticama
Uzorkovao	Odjeljenje za laboratorijsku dijagnostiku i monitoring
Broj protokola u JU CETI	/

Napomena:

- 1. Rezultati ispitivanja se odnose samo na ispitivani uzorak.**
- 2. Izvještaj o ispitivanju se može umnožavati isključivo kao cjelina.**

**POMOĆNIK DIREKTORA
ZA TEH. I LAB. POSLOVE
Danijela Šuković, spec.toks. hem.**

SADRŽAJ

Uvod.....	3
Mjerna mjesta.....	3
1.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Podgorica.....	4-8
2..Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Bar.....	9-15
3.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Nikšić.....	16-22
4.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Pljevlja.....	23-24
5. Oprema.....	25
6. Metode.....	26

UVOD

JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore, (CETI) realizuje ispitivanje kvaliteta vazduha u Crnoj Gori u skladu sa PROGRAMOM KONTROLE KVALITETA VAZDUHA CRNE GORE U 2011. god, izrađenog od strane Agencije za zaštitu životne sredine. Kontrola kvaliteta vazduha ostvaruje se sistematskim mjerenjem imisije osnovnih zagađujućih materija u vazduhu na sledećim mjernim mjestima:

MJERNA MJESTA ZA KONTINUALNI MONITORING

Naselje	Lokacija m.stanice	Kordinate /g.širina/ g'dužina		Nadmorska visina	Tip stanice
Podgorica	Nova Varoš	42 ⁰ 6'455	19 ⁰ 15'399	37m	UT
Pljevlja	Centar	43 ⁰ 21'302	19 ⁰ 21'486	777m	UB
Bar	Centar	42 ⁰ 05'964	19 ⁰ 05'934	25m	UT
Nikšić	Centar	42 ⁰ 6'672	18 ⁰ 56'784	590m	UT

REZULTATI MJERENJA OSNOVNIH ZAGAĐUJUĆIH MATERIJA U VAZDUHU

Rezultati sistematskog mjerenja osnovnih zagađujućih materija su predstavljeni tabelarno i grafički za sva mjerena mjesta pojedinačno uporedo sa normama propisanim Uredbom 45/08. Jednočasovne srednje vrijednosti SO₂, NO₂ smo predstavili samo grafički uporedo sa propisanim standardima kvaliteta propisanim Uredbom. Svi ti podaci postoje u JU Centru za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore i ukoliko se izrazi potreba za dostavljanjem istih mogu se proslijediti.

1. REZULTATI ISPITIVANJA KVALITETA VAZDUHA U OPŠTINI PODGORICA U MJESECU MAJU

1.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI PODGORICA NA LOKACIJI NOVA VAROŠ

Tabela 1. Prikaz rezultata za NO₂ i PM₁₀

Datum	Srednje dnevne vrijednosti	
	Azot dioksid (µg/m ³)	PM10 čestice (µg/m ³)
1.05	8.46	18.32
2.05	7.98	11.41
3.05	7.22	11.66
4.05	6.22	9.89
5.05	7.39	12.53
6.05	17.71	14.75
7.05	15.43	18.13
8.05	10.05	16.28
9.05	14.87	9.01
10.05	12.93	19.62
11.05	12.54	10.60
12.05	16.67	30.12
13.05	21.04	23.62
14.05	17.38	28.52
15.05	14.51	21.50
16.05	11.54	9.41
17.05	8.19	5.85
18.05	16.36	21.71
19.05	17.29	18.73
20.05	18.96	23.85
21.05	12.13	20.75
22.05	12.18	17.49

23.05	12.97	17.17
24.05	11.87	20.61
25.05	11.39	20.58
26.05	19.19	22.65
27.05	18.20	23.40
28.05	12.19	21.41
29.05	8.55	13.93
30.05	14.18	21.90
31.05	11.84	18.72
Granična dnevna srednja vrijednost		50

Tabela 2. Prikaz rezultata za CO

Maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti	
Datum	Ugljen monoksid (mg/m ³)
1.05	0.36
2.05	0.54
3.05	0.42
4.05	0.46
5.05	0.21
6.05	0.24
7.05	0.52
8.05	0.36
9.05	0.31
10.05	0.51
11.05	0.37
12.05	0.24
13.05	0.49
14.05	0.51
15.05	0.43
16.05	0.32
17.05	0.24
18.05	0.39
19.05	0.48
20.05	0.39
21.05	0.45
22.05	0.28
23.05	0.23
24.05	0.36
25.05	0.38
26.05	0.22
27.05	0.36

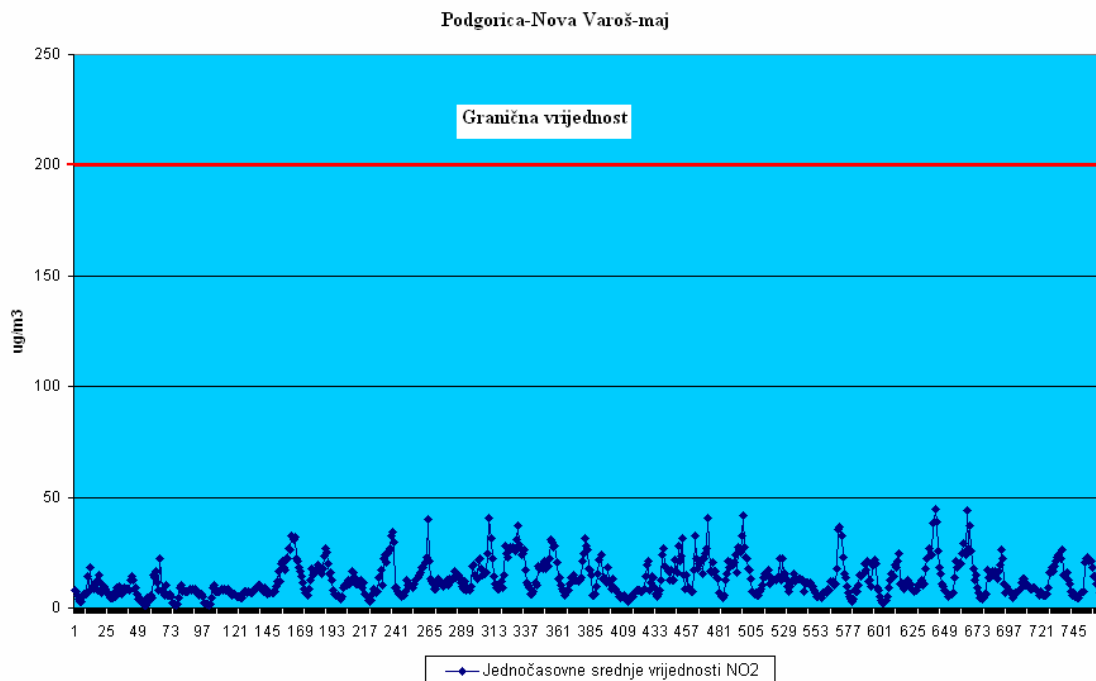
28.05	0.38
29.05	0.22
30.05	0.25
31.05	0.26
Granična vrijednost	10

Tabela 3. Prikaz rezultata sadržaja olova, benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH u skladu sa Uredbom i ukupnih PAH-s u PM₁₀

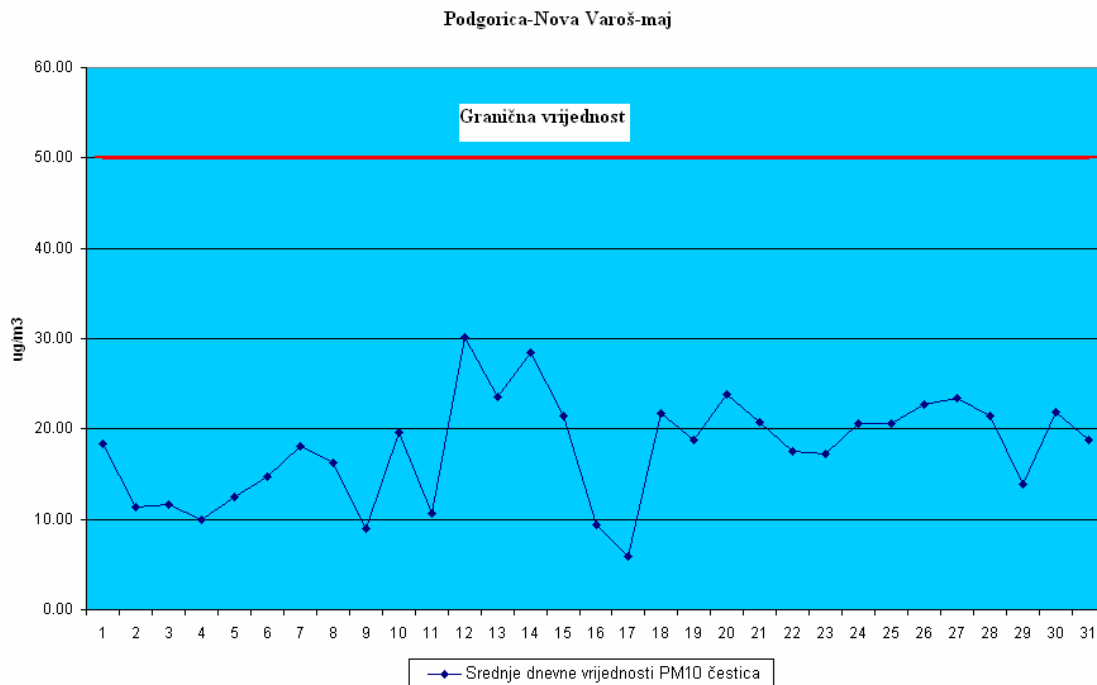
Pb	Benzo (a) piren	Predstavnici PAH u skladu sa Uredbom	PAH-s
$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ng/m^3		
0.020	0.772	1.788	17.746

1.1.1 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI PODGORICA

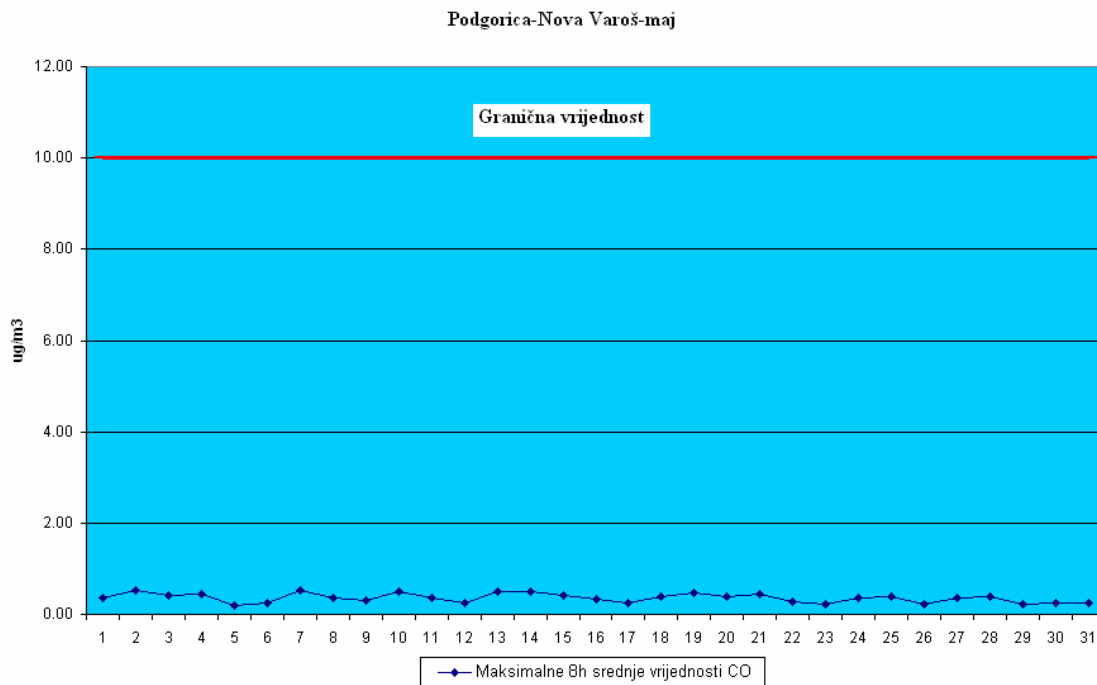
Grafik 1. Jednočasovne srednje vrijednosti NO₂

Grafik 2.Srednje dnevne vrijednosti PM₁₀ čestica

Grafik 3.Maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti CO

**KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI PODGORICA
NOVA VAROŠ**

- Jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida**, predstavljene grafički, su ispod ispod propisanih graničnih vrijednosti ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$).
- Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su tokom mjeseca maja bile ispod propisane ciljne vrijednosti od $10 \text{mg}/\text{m}^3$ na ovoj lokaciji.
- Izmjerene, srednje dnevne vrijednosti **PM₁₀** čestica su tokom maja mjeseca (31 dan validnih mjerenja) bile ispod propisanih normi od $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za srednju dnevnu vrijednost.
- PM₁₀ čestice su analizirane na sadržaj **olova** za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou. Sadržaj olova u toku mjeseca maja, računato kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka, je bio značajno ispod $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Nedjeljni, zbirni uzorci PM₁₀ čestica su analizirani na sadržaj benzo (a) pirena i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika: benzo (a) antracena, benzo (b) fluoroantena, benzo (j) fluoroantena, benzo (k) fluoroantena, ideno (a,2,3-cd) pirena i dibenzo (a,h) antracena i ostalih PAH-ova za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole imisija. Sadržaj benzo (a) pirena izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka je u maju mjesecu bio ispod $1 \text{ng}/\text{m}^3$ koliko iznosi ciljna vrijednost propisana sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

**2.REZULTATI ISPITIVANJA KVALITETA VAZDUHA U OPŠTINI BAR U
MJESECU MAJU**

**2.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI BAR NA
LOKACIJI „CENTAR“**

Tabela 1. Prikaz rezultata za SO₂, NO₂ i PM₁₀

Datum	Srednje dnevne vrijednosti		
	Sumpor dioksid	Azot dioksid	PM ₁₀ čestice
	μg/m ³		
1.05	0.50	16.57	23.80
2.05	0.50	12.73	24.60
3.05	0.50	16.28	18.80
4.05	0.50	13.53	29.60
5.05	2.24	7.19	19.40
6.05	1.77	11.00	18.00
7.05	0.70	17.88	21.60
8.05	0.56	11.20	17.60
9.05	0.57	5.61	11.00
10.05	1.05	13.83	9.60
11.05	1.32	8.83	25.40
12.05	2.66	17.18	15.80
13.05	0.69	18.68	25.00
14.05	1.09	18.38	27.00
15.05	1.37	19.97	20.60
16.05	0.29	9.33	7.20
17.05	0.97	10.74	17.80
18.05	0.29	16.23	20.20
19.05	0.28	16.09	22.80
20.05	0.22	14.84	22.40
21.05	0.21	13.81	29.20
22.05	0.20	14.67	27.80
23.05	0.17	12.18	23.20
24.05	0.19	11.12	21.40
25.05	0.33	10.83	26.00
26.05	0.94	16.12	30.00
27.05	0.52	21.12	26.60
28.05	0.41	14.88	21.80
29.05	0.22	10.85	17.05
30.05	0.27	11.22	-
31.05	0.20	11.77	8.40
Granična dnevna sr. vrijednost	110		50

Tabela 2.Prikaz rezultata za CO i O₃

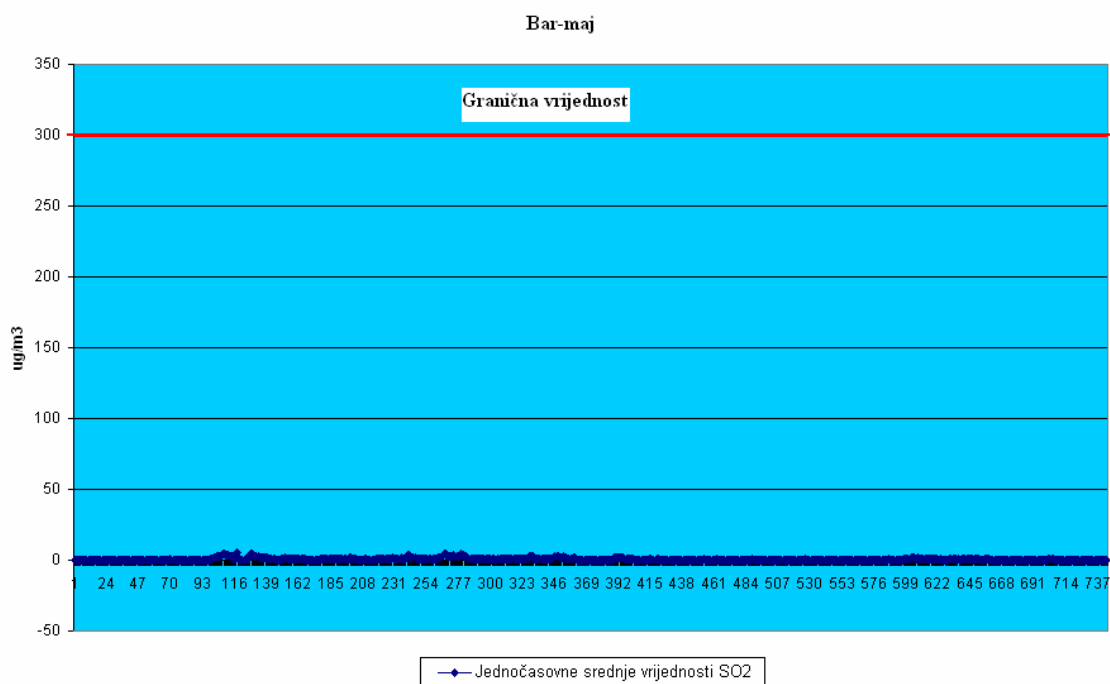
Datum	Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	
	Ugljen monoksid mg/m ³	Ozon µg/m ³
1.05	0.32	83.26
2.05	0.33	88.89
3.05	0.31	81.78
4.05	0.46	79.87
5.05	0.24	95.83
6.05	0.21	120.15
7.05	0.59	114.34
8.05	0.22	117.55
9.05	0.21	107.84
10.00	0.19	100.08
11.05	0.35	110.46
12.05	0.19	112.45
13.05	0.28	103.12
14.05	0.25	115.29
15.05	0.31	121.46
16.05	0.30	118.02
17.05	0.18	88.52
18.05	0.36	75.50
19.05	0.27	95.22
20.05	0.25	95.88
21.05	0.23	97.14
22.05	0.30	94.45
23.05	0.19	96.78
24.05	0.17	99.86
25.05	0.16	107.09
26.05	0.20	125.36
27.05	0.34	99.19
28.05	0.26	106.03
29.05	0.22	113.25
30.05	0.17	88.95
31.05	0.28	87.81
Granična vrijednost	10	
Ciljna vrijednost		120

Tabela 3. Prikaz rezultata sadržaja teških metala, benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s i ukupnih PAH-s u PM₁₀

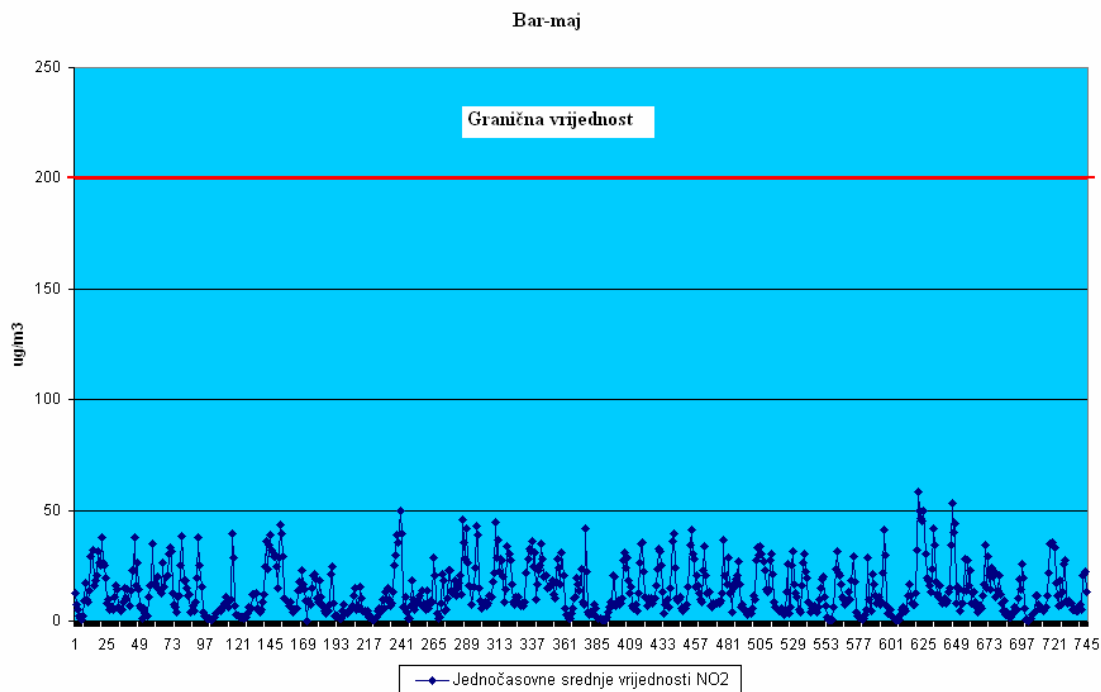
Pb	As	Cd	Ni	Benzo (a) piren	Predstavnici PAH u skladu sa Uredbom	PAH-s
$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ng/m^3					
0.012	2.982	0.145	0.893	0.151	1.013	4.652

2.1. 1.GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI BAR

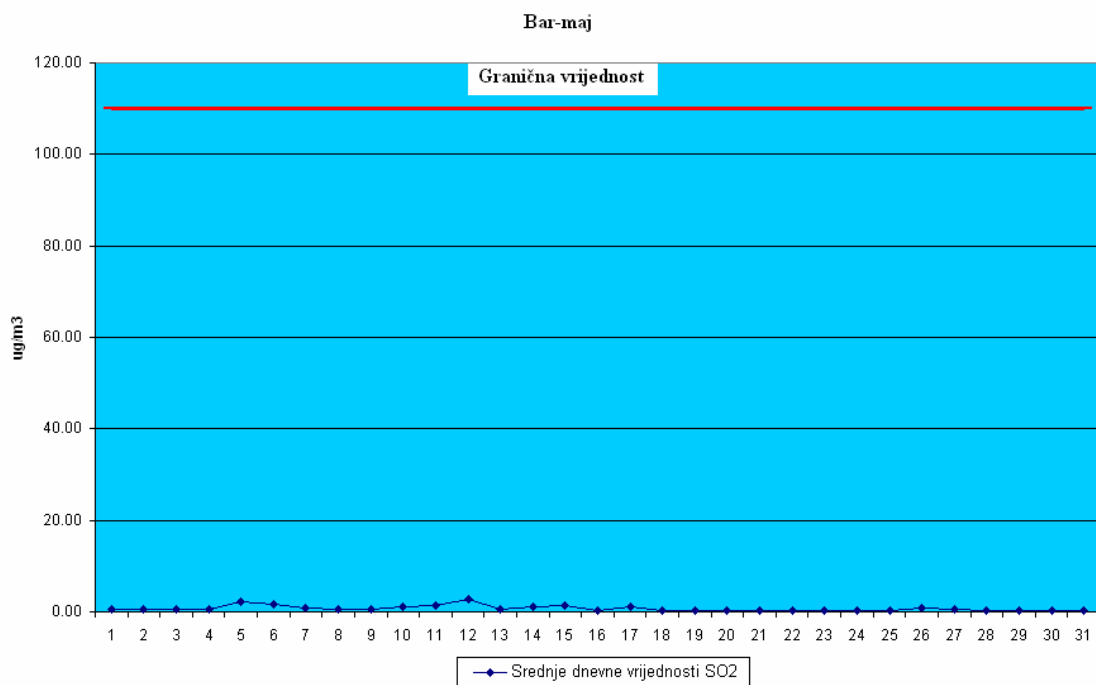
Grafik 1. Jednočasovne srednje vrijednosti SO₂

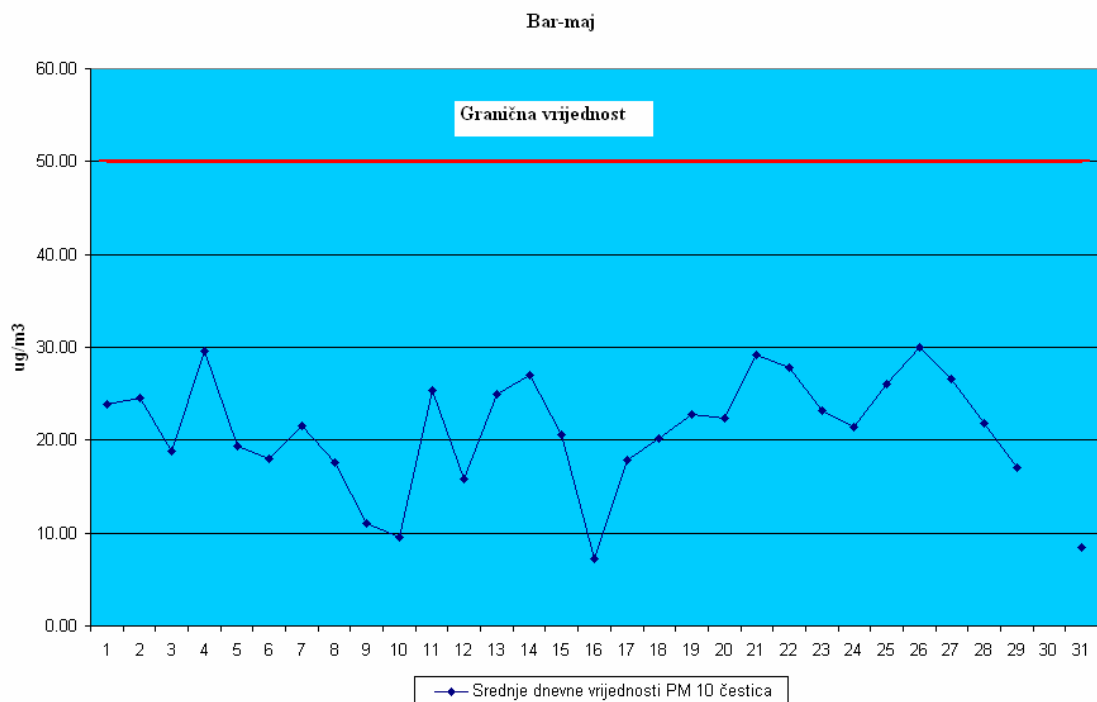
Grafik 2. Jednočasovne srednje vrijednosti NO₂

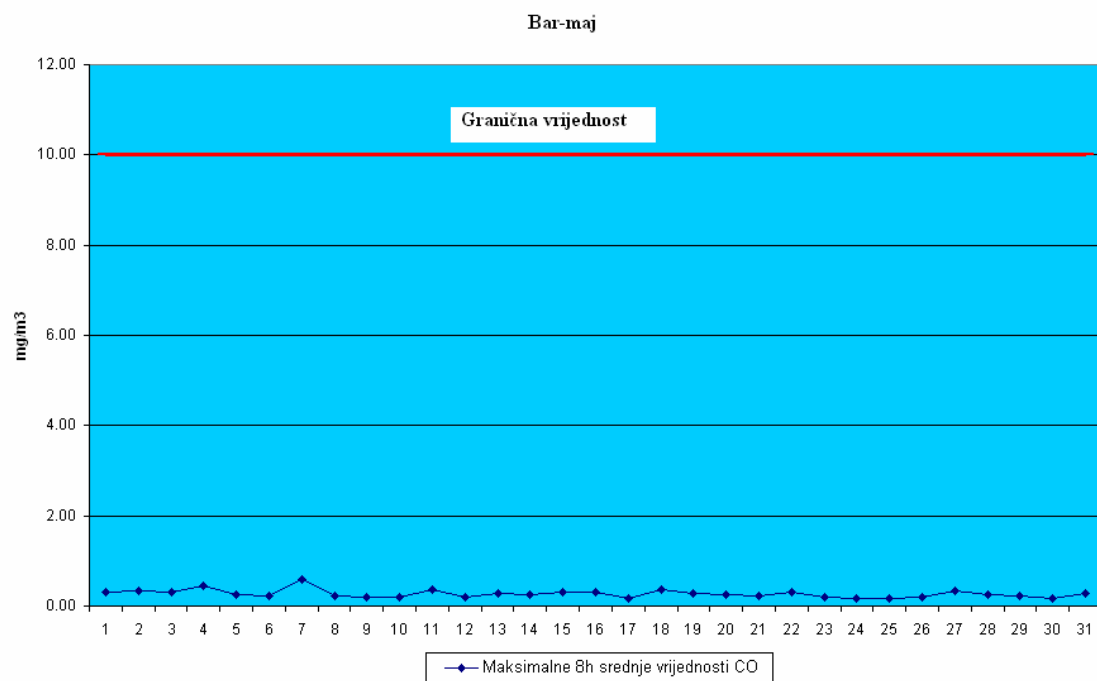
Grafik 3. Srednje dnevne vrijednosti SO₂

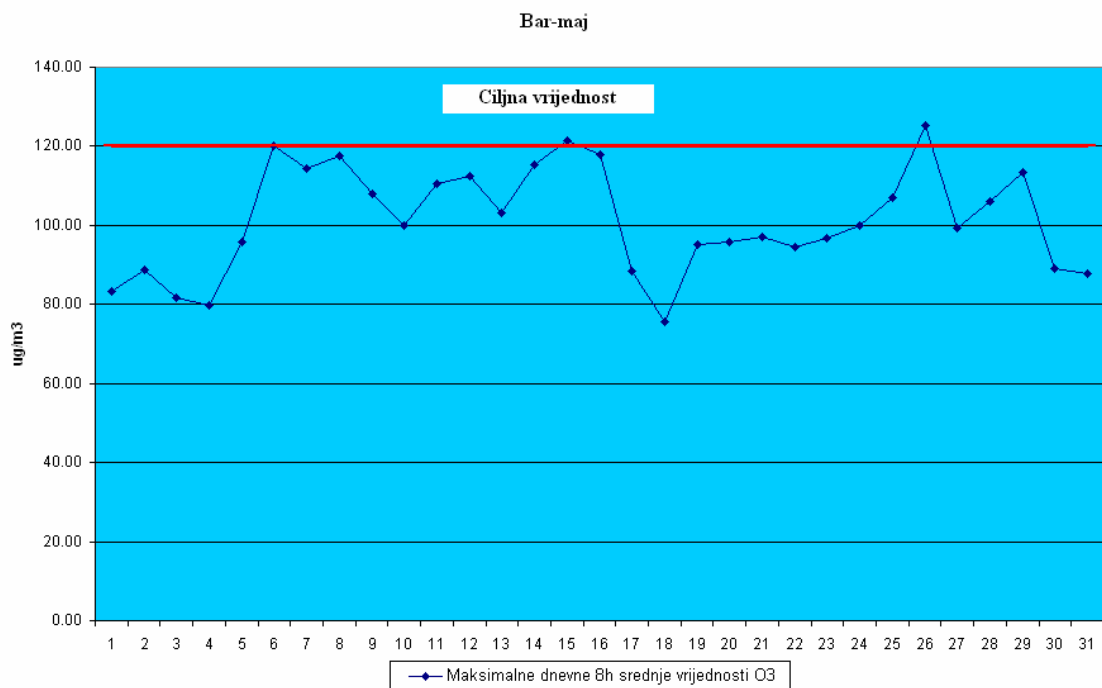
Grafik 4.Srednje dnevne vrijednosti PM₁₀ čestica

Grafik 5.Maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti CO

Grafik 6. Maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti O₃

KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI BAR-„CENTAR“

- Sve izmjerene vrijednosti **sumpor dioksida** posmatrane u odnosu na granične vrijednosti (jednočasovne srednje vrijednosti i dnevne srednje vrijednosti) za zaštitu zdravlja normirane Uredbom , su značajno ispod propisanih graničnih vrijednost od $300\mu\text{g}/\text{m}^3$ odnosno $110\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida** predstavljene su zbog obimnosti podataka samo grafički.Sve izmjerene vrijednosti su ispod propisanih graničnih vrijednosti ($200\mu\text{g}/\text{m}^3$).
- Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** su tokom maja mjeseca tri puta prelazile propisane ciljnu vrijednost od $120\mu\text{g}/\text{m}^3$ na ovoj lokaciji.
- Izmjerene, srednje dnevne vrijednosti **PM₁₀** čestica su tokom maja mjeseca(30 dana validnih mjerenja) bile ispod propisane norme od $50\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su tokom maja mjeseca, na ovom mjernom mjestu bile značajno ispod propisanih graničnih vrijednosti od $10\text{mg}/\text{m}^3$.
- PM₁₀ čestice su analizirane na sadržaj **teških metala** za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou. Sadržaj olova u toku mjeseca aprila, računato kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka, je bio značajno ispod $0.5\mu\text{g}/\text{m}^3$.Na isti način vršene su analize uzoraka filtera na sadržaj arsena, kadmijuma i nikla.Rezultati analize pokazuju da je sadržaj ovih metala bio ispod ciljnih vrijednosti propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Takođe su vršene analize PM₁₀ čestica na sadržaj benzo (a) pirena i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika: benzo (a) antracena, benzo (b) fluoroantena, benzo (j) fluoroantena, benzo (k) fluoroantena, ideno (a,2,3-cd) pirena i dibenzo (a,h) antracena i ostalih PAH-ova za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole imisija. Sadržaj benzo (a) pirena izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka u maju mjesecu bio ispod ciljne vrijednosti propisane sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

**3.REZULTATI ISPITIVANJA KVALITETA VAZDUHA U OPŠTINI NIKŠIĆ U
MJESECU MAJU**

**3.1.TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI NIKŠIĆ-
„CENTAR“**

Tabela 1. Prikaz rezultata za SO₂, NO₂ i PM₁₀

Datum	Srednje dnevne vrijednosti		
	Sumpor dioksid	Azot dioksid	PM ₁₀ čestice
	µg/m ³		
1.05	1.05	30.08	42.2
2.05	1.22	20.79	19.8
3.05	0.94	25.69	22.2
4.05	3.24	15.88	23.4
5.05	8.15	11.27	20.4
6.05	2.32	24.14	21.8
7.05	3.05	26.86	28.4
8.05	1.47	19.73	33.0
9.05	3.20	17.61	15.6
10.05	9.29	15.58	27.4
11.05	2.95	27.65	24.4
12.05	7.71	31.64	34.2
13.05	11.09	32.38	38.0
14.05	5.32	26.19	31.66
15.05	3.49	21.02	35.28
16.05	1.73	16.41	15.0
17.05	5.45	8.18	19.8
18.05	3.59	17.81	22.4
19.05	4.21	20.53	32.8
20.05	3.65	19.66	29.6
21.05	1.96	17.96	36.8
22.05	2.00	18.62	31.9
23.05	1.97	13.90	27.2
24.05	3.02	14.03	27.4
25.05	4.67	12.05	25.4
26.05	3.14	9.99	33.6
27.05	3.31	13.89	85.64
28.05	3.71	15.22	46
29.05	2.14	8.59	-
30.05	1.76	13.92	36.2
31.05	1.92	13.82	41.22
Granična dnevna sr. vrijednost	110		50

Tabela 2.Prikaz rezultata za CO i O₃

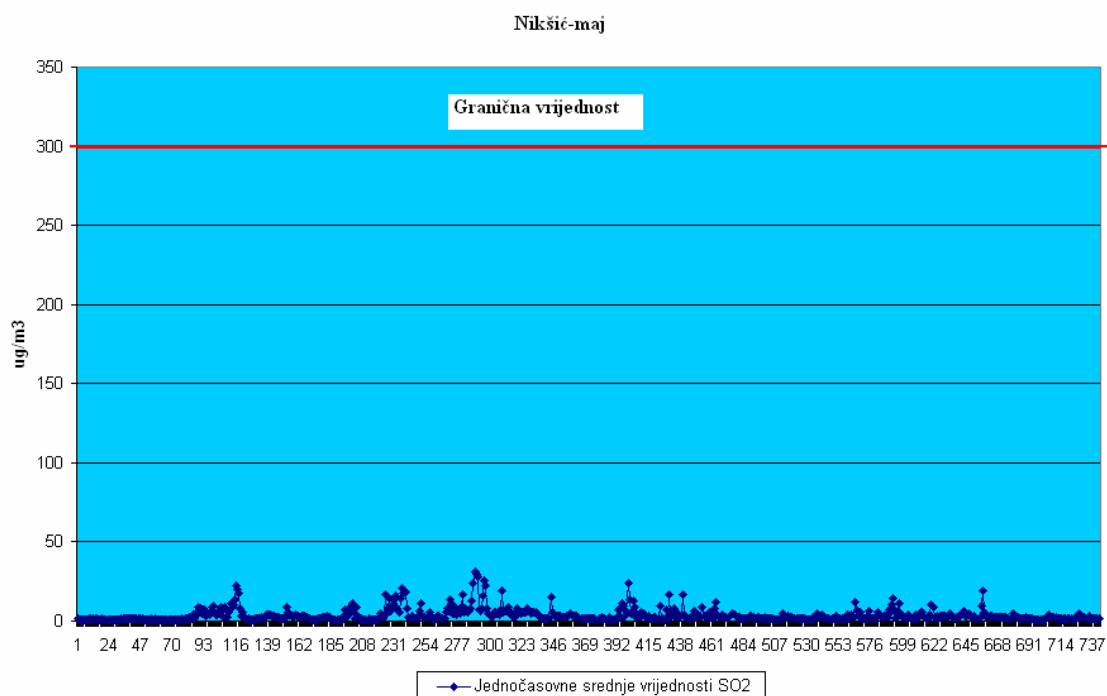
Datum	Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	
	Ugljen monoksid mg/m ³	Ozon µg/m ³
1.05	0.75	70.48
2.05	0.72	78.82
3.05	0.60	75.47
4.05	0.85	85.86
5.05	0.47	104.12
6.05	0.38	116.03
7.05	0.55	101.87
8.05	0.51	94.62
9.05	0.69	85.65
10.05	0.67	104.54
11.05	0.57	105.30
12.05	0.55	101.86
13.05	0.87	102.10
14.05	0.53	111.94
15.05	0.39	119.79
16.05	0.53	116.33
17.05	0.52	72.88
18.05	0.39	91.52
19.05	0.42	94.85
20.05	0.51	83.96
21.05	0.56	82.58
22.05	0.65	80.44
23.05	0.48	66.91
24.05	0.38	86.81
25.05	0.33	96.43
26.05	0.35	125.79
27.05	0.43	90.08
28.05	0.37	88.56
29.05	0.40	76.17
30.05	0.39	94.42
31.05	0.41	78.88
Granična vrijednost	10	
Ciljna vrijednost		120

Tabela 3. Prikaz rezultata sadržaja teških metala, benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s i ukupnih PAH-s u PM10

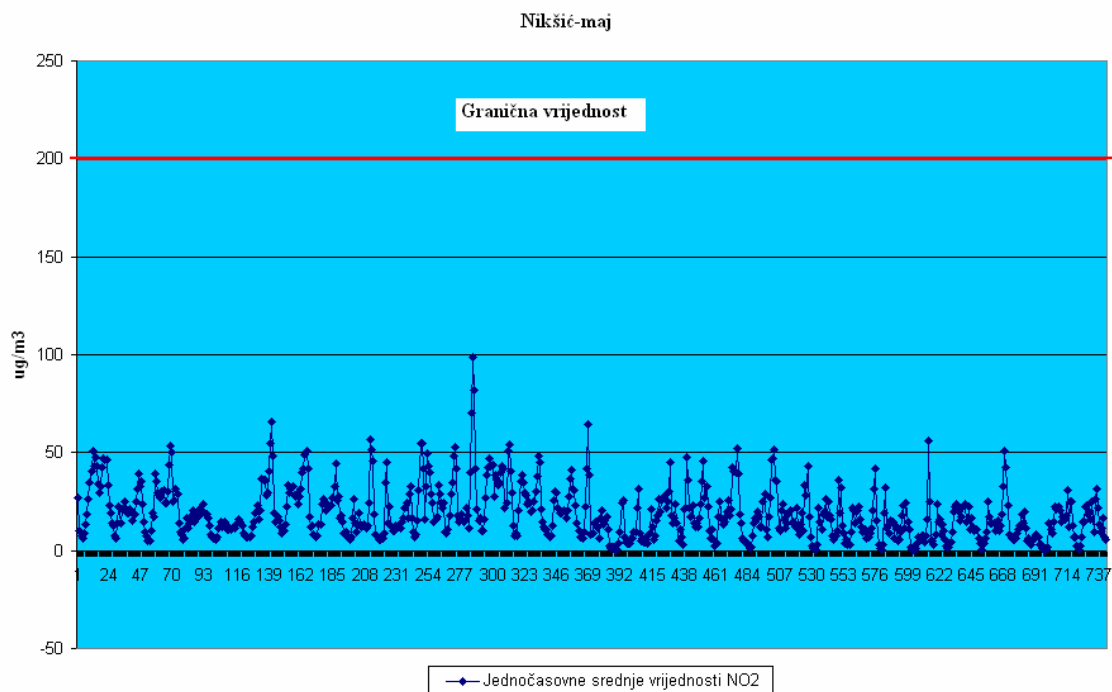
Pb	As	Cd	Ni	Benzo (a) piren	Predstavnici PAH u skladu sa Uredbom	PAH-s
$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ng/m^3					
0.068	3.717	2.322	0.737	0.653	4.082	14.002

3.1. 1.GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI NIKŠIĆ

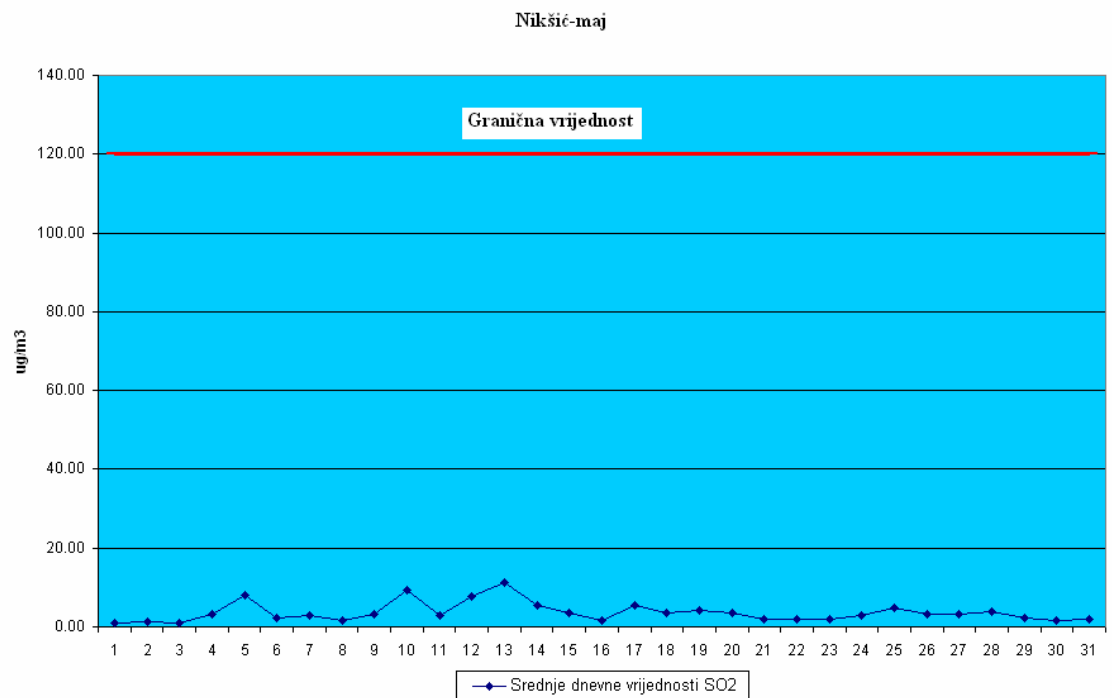
Grafik 1. Jednočasovne srednje vrijednosti SO₂

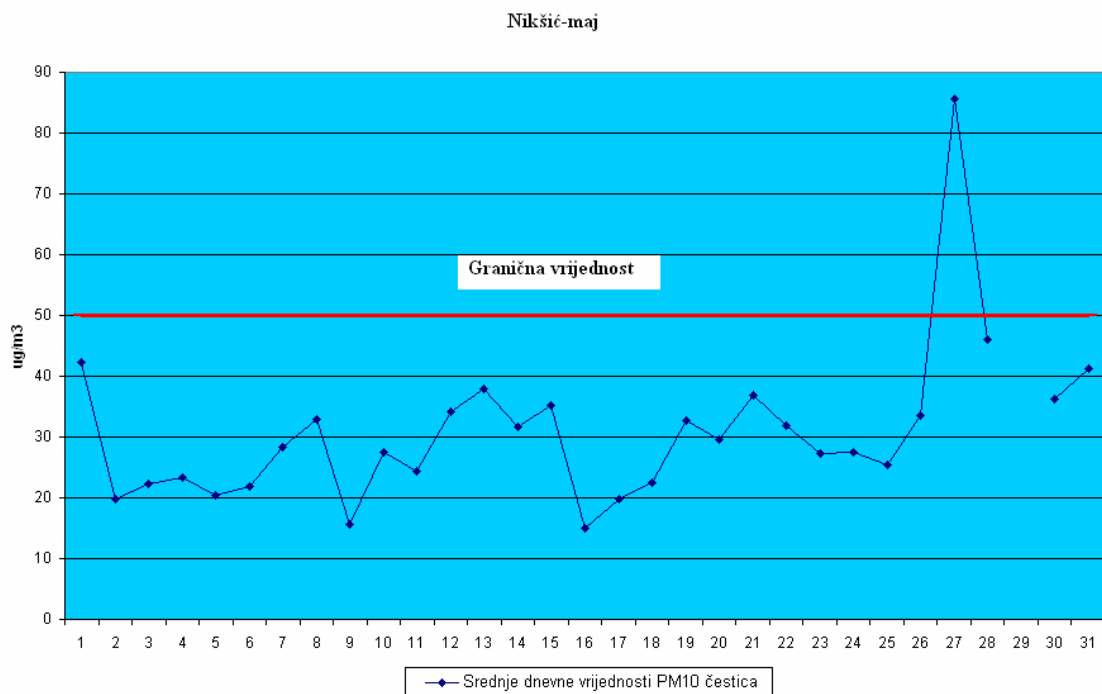
Grafik 2. Jednočasovne srednje vrijednosti NO₂

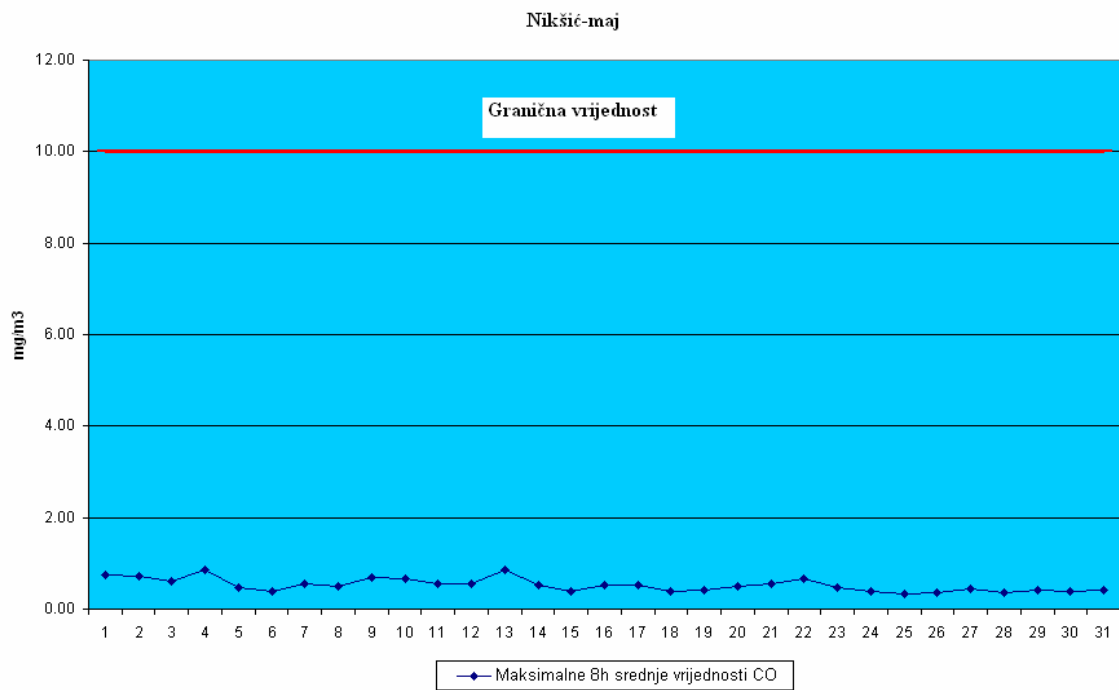
Grafik 3. Srednje dnevne vrijednosti SO₂

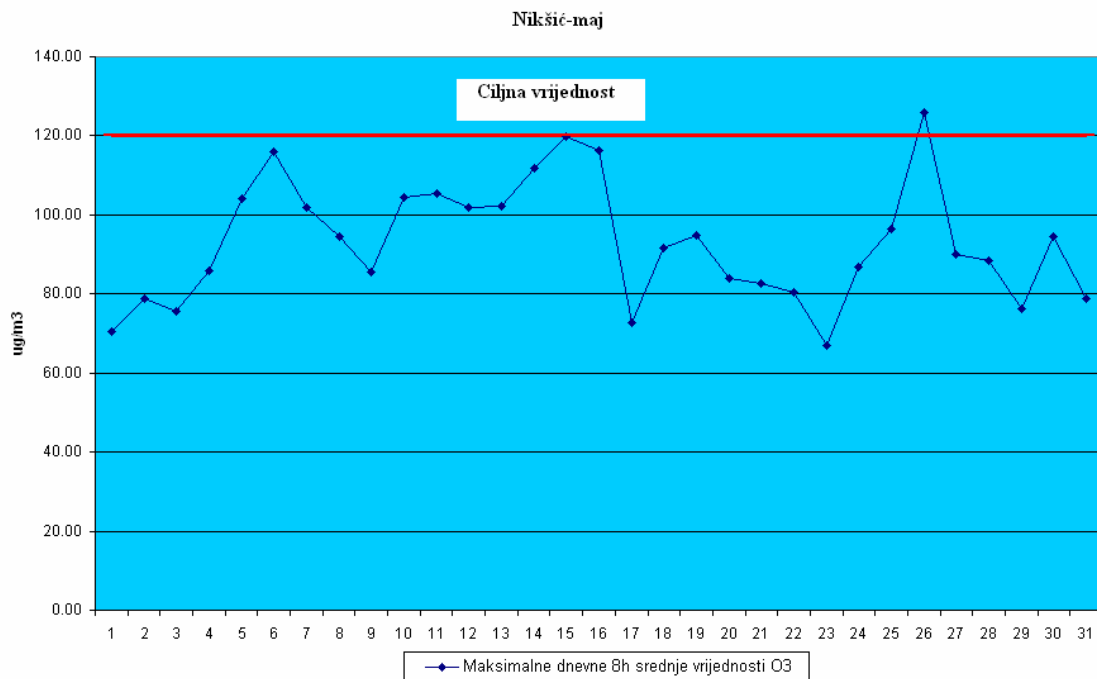
Grafik 4. Srednje dnevne vrijednosti PM₁₀ čestica

Grafik 5. Maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti CO

Grafik 6. Maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti O₃

KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI NIKŠIĆ-„CENTAR“

- Za sumpor dioksid propisane su norme od $300 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za jednočasovne srednje vrijednosti i $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Tokom maja mjeseca, rezultati svih mjerenja sumpor dioksida su bili značajno ispod propisanih graničnih vrijednosti.
- Jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida**, koje su kao što je i u prethodnom tekstu navedeno predstavljene zbog obimnosti podataka samo grafički, su ispod ispod propisanih graničnih vrijednosti ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$).
- Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** su tokom maja mjeseca jednom prelazile propisane ciljne vrijednosti od $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ na ovoj lokaciji.
- Izmjerene, srednje dnevne vrijednosti **PM₁₀** čestica su jedan put (30 dana validnih mjerenja) prelazile propisanu normu od $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su tokom maja mjeseca, na ovom mjernom mjestu bile ispod propisanih graničnih vrijednosti od $10 \text{mg}/\text{m}^3$.
- PM₁₀ čestice su analizirane na sadržaj teških metala za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou. Sadržaj olova u toku mjeseca aprila, računato kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka, je bio značajno ispod $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Na isti način vršene su analize uzoraka filtera na sadržaj arsena, kadmijuma i nikla. Rezultati analize pokazuju da je sadržaj nikla, arsena i kadmijuma bio ispod ciljne-granične vrijednosti propisane sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Takođe su vršene analize PM₁₀ čestica na **sadržaj benzo (a) pirena i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika**: benzo (a) antracena, benzo (b) fluoroantena, benzo (j) fluoroantena, benzo (k) fluoroantena, ideno (a,2,3-cd) pirena i dibenzo (a,h) antracena i ostalih PAH-ova za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole imisija. Sadržaj benzo (a) pirena izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka je u maju mjesecu bila ispod propisane ciljne vrijednosti.

4.REZULTATI ISPITIVANJA KVALITETA VAZDUHA U OPŠTINI PLJEVLJA

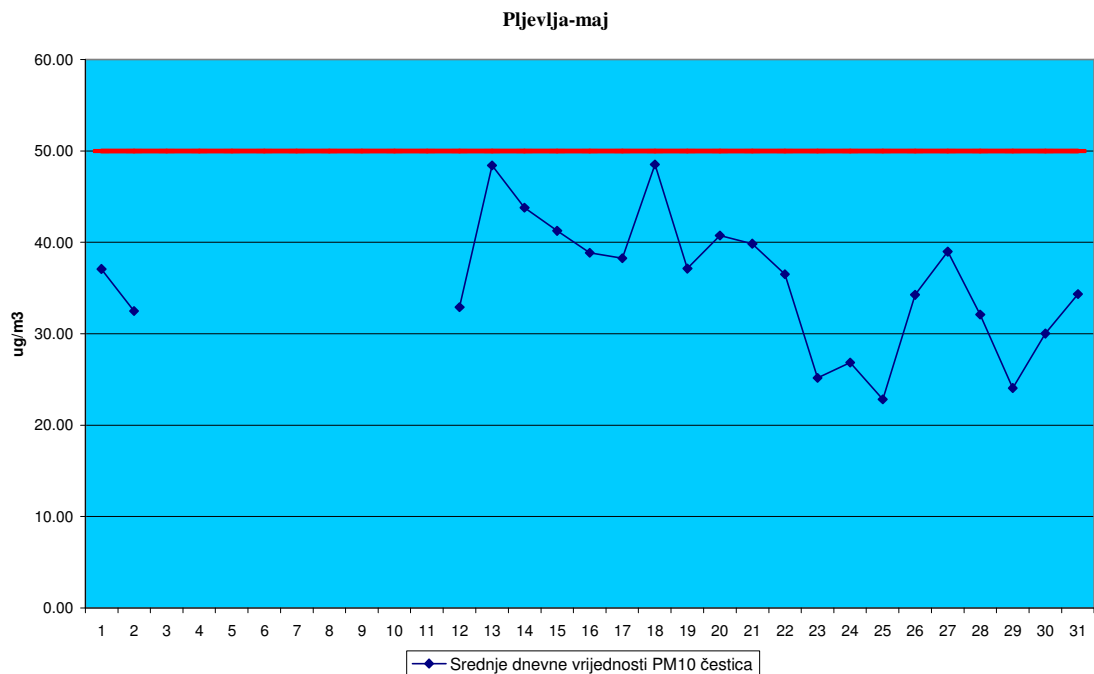
**4.1.TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI PLJEVLJA
NA LOKACIJI „CENTAR“**

Tabela 1. Prikaz rezultata za PM₁₀

Srednje dnevne vrijednosti	
Datum	PM₁₀ čestice (µg/m³)
1.05	37.09
2.05	32.49
12.05	32.93
13.05	48.43
14.05	43.81
15.05	41.26
16.05	38.86
17.05	38.26
18.05	48.53
19.05	37.14
20.05	40.76
21.05	39.86
22.05	36.53
23.05	25.17
24.05	26.84
25.05	22.81
26.05	34.26
27.05	38.99
28.05	32.09
29.05	24.05
30.05	30.03
31.05	34.34
Granična dnevna srednja vrijednost	50

4.1. 1.GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI PLJEVLJA

Grafik 1.Srednje dnevne vrijednosti PM₁₀ čestica

KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI PLJEVLJA- „CENTAR“

- Zbog problema sa napajanjem el.energijom PM₁₀ čestice su tokom maja mjeseca na ovoj lokaciji u Pljevljima mjerene 22 dana.Sve izmjerene, srednje dnevne vrijednosti **PM₁₀** čestica su bile ispod propisane norme od 50 µg/m³.

Rezultate obradio:
Radomir Žujović, dipl.hem.

5 . OPREMA

Za realizaciji Programa kontrole kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore tokom maja 2010.god.korišćena je sledeća instrumentalna i oprema za mjerenja predviđena Programom:

- Stacionarna stanica (Horiba)-Podgorica (CO, NO, NO₂ i NO_x, PM 10 i meteorologija)
- Stacionarne sranice u Nikšiću i Baru ((SO₂, CO, O₃, NO, NO₂ i NO_x, PM 10, i meteorologija)
- Stacionarna stanica u Pljevljima (PM 10 i meteorologija)

Prikupljeni uzorci su uzorkovani i pripremani standardnim metodama i analizirani na sledećim instrumentalnim tehnikama:

- Spektrometar sa indukovanom spregnutom plazmom ICPS – 7500 Shimadzu (ISO 9001) za analizu teških metala u lebdećim česticama i taložnim česticama.
- Atomski apsorpcioni spektrofotometar AA – 6701F Shimadzu (ISO – 9001), za analizu teških metala u lebdećim česticama i taložnim česticama.
- Gasno maseni hromatograf GCMS – QP5050 Shimadzu (ISO – 9001) za analizu organskih polutanata (PAH-), benzo (a) piren

6. METODE

Tokom realizacije Programa kontrole kvaliteta vazduha, za prikupljanje i analizu uzoraka korištene su oficijelne JUS, JUS/ISO, EPA i propisane standardne metode iz „Methods of Air Sampling and analysis, propisane od strane ”interscience committee AWMA, ACS, i to:

Metode u automatskim stacionarnim stanicama

- Određivanje SO₂, UV fluorescencija prema standardu EN14212:2005
- Određivanje NO, NO₂ i NO_x, Hemiluminescencija prema standardu EN14211:2005
- Određivanje CO, NDIR (Infracrvena apsorpcija) prema standardu EN14626:2005
- Određivanje O₃ NDUV (UV apsorpcija) prema standardu EN14625:2005
- Određivanje PM₁₀ prema standardu EN 12341

Meteorološki parametri:

- Mjerenje brzine i smjera vjetrova
- Mjerna metoda: Ultrazvučni anemometer

- Mjerenje temperature i relativne vlage
- Mjerna metoda: Otporna PT100/ higrometar

- Mjerenje atmosferskog pritiska
- Mjerna metoda: kapacitivna

2. Određivanje sadržaja teških metala u PM₁₀ česticama, General Method for the Preparation of Non-Tissue Environmental Samples for Trace Metal Analysis, 303A